

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 mai 2015

mun. Chișinău

Colegul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

examinînd, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2015, declarat de reprezentatul legal al inculpatului

*Damian Victor Vasile, născut la
08 mai 1998, originar și locuitor al s. Mingir, r-nul
Hîncești, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

<i>în instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare a cauzei 29 ianuarie – 22 iulie 2014,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>19 august 2014– 21 ianuarie 2015,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>22 aprilie – 18 martie 2015;</i>

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 22 iulie 2014, Damian Victor a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), d), f), 79 Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), f), 79 Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1), 90 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

De la Damian Claudia s-a încasat în beneficiul lui Condrea Ana prejudiciul material de 932,09 lei și prejudiciul moral de 5000 lei.

S-a respins ca neîntemeiată cererea Varvarei Bumbu către Damian Claudia privind compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În fapt, instanța a constatat că la 18 ianuarie 2014, orele 17³⁰, împreună cu minorii Braga Ion, născut la 17.01.2001 și Bumbu Vasile, născut la 14.11.2000, care din cauza vârstei nu sunt subiecți ai infracțiunii, la inițiativa și propunerea sa, a pătruns în locuința lui Varva Bumbu, din s. Mingir, r-nul Hîncești, de unde în mod

deschis a sustras un telefon mobil de model „Nokia”, la prețul de 200 lei, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

La 18 ianuarie 2014, orele 23³⁰, inculpatul Damian Victor, împreună cu alte două persoane minore, dar care nu au atins vârsta de 14 ani necesară pentru atragerea la răspundere penală și anume: Bumbu Vasile, născut la 14.11.2000 și Braga Ion, născut la 17.01.2001, a pătruns în domiciliul pensionarei Ana Condrea, născută la 25.02.1942, din s. Mingir, r-nul Hîncești, unde utilizînd violență periculoasă pentru sănătate persoanei, exprimată prin aplicarea multiplelor lovituri cu pumnii și picioarele peste diferit părți ale corpului, precum și obturarea căilor nazale ale acesteia cu o cârpă, prin ce i-a cauzat conform concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 51 din 20.01.2014, vătămări corporale medii, care au dus la dereglarea sănătății mai mult de 21 de zile, ori de lungă durată, manifestate prin: fractura coastelor 4, 7 pe dreapta, și în mod deschis au sustras bani în sumă de 500 lei, cauzînd victimei un prejudiciu material considerabil.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vinovăția, aceasta fiind dovedită și prin probele administrate pe cauză, și a încadrat acțiunile lui în baza art. 187 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal, ca jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, de mai multe persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzare de daune în proporții considerabile, și în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvîrșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violența periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, acțiuni săvîrșite de mai multe persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, că inculpatul este minor, a recunoscut vina și s-a căit în cele săvîrșite, că a comis două infracțiuni grave, că locuiește doar cu mama, este elev, anterior nu a fost judecat, în privința lui existînd însă o ordonanță a procurorului de încetare a urmăririi penale din 28.03.2013.

Potrivit referatului de evaluare psihosocială a personalității învinuitului, inculpatul este cu perspective minore de reintegrare în societate. Potrivit certificatului de dezabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 0804405, inculpatul este încadrat în grad de dezabilitate accentuat, din copilărie.

Instanța a concluzionat că scopul pedepsei penale va putea fi atins fără privarea inculpatului de libertate, astfel executarea pedepsei urmînd a fi suspendată pe un termen de probă.

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), d), f), 188 alin. (2) lit. b), d), f), 70 alin. (3), 84 Cod penal la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori.

Acțiunile civile înaintate de Condrea A. și Bumbu V. să fie admise integral.

Apelantul a invocat că instanța de judecată a ignorat faptul că inculpatul a comis două infracțiuni grave, n-a restituit prejudiciul cauzat părților vătămate, anterior a fost implicat în comiterea și a altor infracțiuni cu caracter patrimonial, procesele penale fiind încetate în legătură cu împăcarea părților.

Mai mult, în timp ce prezentul proces penal se afla pe rolul Judecătoriei Hîncești, inculpatul a mai comis o infracțiune similar și în prezent această cauză

penală se află pe rolul Judecătoriei Hîncești, el fiind învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

Prin suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii se influențează în mod negativ asupra modului în care societatea percepe gradul de restabilire a echității sociale prin actul de justiție.

Potrivit materialelor administrate s-a stabilit că modul de viață a inculpatului, scopul și modalitatea de realizare a crimei (aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătatea persoanei, săvârșirea crimei de mai multe persoane, caracterul perpetuu al activității infracționale) permite de a-l considera o persoană socialmente periculoasă, un pericol public, care eventual poate fi implicată în comiterea altor fapte prejudiciabile similare.

În acest caz numai pedeapsa închisorii cu executare poate pozitiv să influențeze corectarea și reeducarea inculpatului, restabilirea echității sociale, apărarea ordinii, liniștii și siguranței sociale, prevenirea comiterii altor infracțiuni.

3.1. A declarat apel și partea vătămată Condrea Ana, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie condamnat la o pedeapsă proporțională cu fapta săvîrșită, cu încasarea de la Damian Claudia a prejudiciul material de 8000 lei și cel moral de 30.000 lei.

Apelanta a indicat că instanța urma să ia în considerație că inculpatul a comis două infracțiuni, fiind învinuit de comiterea unei infracțiuni similare comise după data de 18.01.2014, la fel a fost tras la răspundere penală în cauzele penale nr. 2013200230 și 2013200173 în baza art. 187 alin. (2) lit. b), f), 186 alin. (2) lit. b), e) Cod penal, finisate cu încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal, fapt ce denotă un aspect al vieții inculpatului, care este o persoană predispusă la comiterea infracțiunilor, ce nu a tras concluzia din comiterea infracțiunilor precedente, continuînd să comită infracțiuni similare mai grave. Conform art. 77 Cod penal, se consideră ca circumstanță agravantă - comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a mai comis o infracțiune similară.

Sentința în partea micșorării cuantumului prejudiciului moral și material, a cheltuielilor de transport și de asistentă juridică este la fel neîntemeiată.

Ca urmare a acțiunilor inculpatului, ea a suferit un prejudiciu material exprimat prin cheltuielile suportate cu ocazia tratamentului medical necesar recuperării sănătății, după aplicarea constrîngerii fizice și psihice de către inculpat, de asemenea a cheltuielilor de transport, asistenței juridice care au fost anexate la materialele cauzei.

A suferit și un prejudiciu moral determinat de suferințe fizice și psihice suportate în urma aplicării loviturilor de către inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2015, ambele apeluri au fost admise, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre.

Damian Victor a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), d), f), 70, 79 Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), f), 70, 79 Cod penal la 4 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori, începând din 21 ianuarie 2015.

De la Damian Claudia s-a încasat în beneficiul lui Condrea Ana prejudiciul moral - 10.000 lei și prejudiciul material - 932,09 lei, în rest acțiunea civilă privind încasarea daunei materiale a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului să se pronunțe instanța civilă.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de persoana celui vinovat și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, deoarece, cu toate că inculpatul anterior n-a fost condamnat, el însă a mai comis infracțiuni similare, iar procesul penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților, fapt ce denotă că el este predispus să comită infracțiuni, iar pedeapsa non-privativă de libertate nu va avea efecte de corectare și îndreptare a inculpatului.

Mai mult, inculpatul a comis infracțiuni cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea victimei, fiindu-i cauzate vătămări corporale medii și aceste împrejurări demonstrează necesitatea izolării reale a inculpatului de societate, prin numirea unei pedepse cu închisoarea și executarea ei în penitenciare pentru minori.

Inculpatul a făcut din activitatea sa de a sustrage bunuri o îndeletnicire, această activitate fiindu-i unica sursă de existență. În așa circumstanțe, corectarea și reeducarea lui este posibilă doar cu aplicarea pedepsei închisorii cu aplicarea prevederilor art. 70 și 79 Cod penal, cu executare în penitenciar pentru minori.

Prin aplicarea față de inculpat a pedepsei închisorii cu suspendarea executării ei, sau a altei pedepse nonprivative de libertate, nu se vor realiza scopurile legii penale reflectate în art. 2 Cod penal, deoarece există riscul comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni în timpul ispășirii pedepsei stabilite prin sentință, în același rînd și a infracțiunilor cu aplicarea violenței fizice.

5. La 23 martie 2015, reprezentantul legal al inculpatului minor, Claudia Damian, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii adoptate și rejudecarea cauzei.

Recurentul a specificat că instanța de apel nu a respectat principiul prioritar al măsurilor educative și caracterul subsidiar al pedepsei, care are menirea de aplica măsurile educative în privința minorilor infractori și ulterior dacă aceștia nu și-au atins sau nu sunt în stare să reeduce minorul se va recurge la pedepse. Inculpatul nefiind supus niciodată măsurilor educative, instanța de apel a decis din start de a aplica pedeapsa cu închisoarea.

Un alt principiu nerespectat este principiul atenuării răspunderii penale în funcție de vîrstă ce presupune de a ameliora situația minorilor în corespundere cu vîrsta acestora și a îmbunătăți situația celor mai mici ținînd cont imaturitatea fizică, intelectuală și afectivă a acestora, care nu le acordă suficientă posibilitate de a înțelege pericolul faptelor pe care le comit.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărîrii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărîrea motivată se pronunță la fel public, în termen de pînă la 30 de zile. Copia de pe hotărîrea motivată se înmînează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărîrea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 21 ianuarie 2015, comunicînd că decizia motivată va fi pronunțată la 17 februarie 2015, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces - verbal, în prezența inculpatului minor, a reprezentantului legal al acestuia, Claudia Damian, și a avocatului I. Cecan (*v. I, f.d. 231-234*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 17 februarie 2015, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfîrșitul zilei de 20 martie 2014.

Totodată, potrivit ștampilelor de pe plic, recursul ordinar a fost depus la oficiul poștal la 23 martie 2015 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 01 aprilie 2015, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. II, f.d. 3 - 12*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decît de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar, este declarat peste termen, acestea urmează a fi declarate inadmisibile.

7. Conform art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de reprezentantul legal al inculpatului, Claudia Damian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2015, în privința inculpatului Damian Victor Vasile, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 iunie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco